

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Domitii Plati Societatis Iesv Theologi, De Domini
Nostri Iesv Christi Passione**

Piatti, Domizio

Coloniae Agrippinae, 1610

De secundo effectu, qui fuit, vt sapientiam suam ostenderet, Cap.2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49474](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49474)

tione exprimenda sunt: scimus enim diabolus iuratissimum humani generis hostem omni tempore rugientem circuire et querere quem deuoret, ideoque ad turrim hanc S. Crucis velut ad præsidium munitissimum nos confugere oportet, ut illi roborati virtute diuinæ potentia, possimus viriliter resistere dæmonum insidijs, passionum inordinatis appetitionibus, mundi fallacijs, carnis titillationibus, et demum cunctis tentationibus rationem impugnantibus & spiritum deprimētibus, ut cum Christo perenniter in cælis gaudere & regnare valeamus, Amen.

DE ALIO QVODAM EFFECTU, qui fuit ut sapientiam suam demonstraret.

CAPVT II.

Quanquam Crucem & mortem Sæcularis ut Apostolus ait, Iudæi scandalum, gentes verò stultitiam reputarunt, nihilominus in illa adeo exaltata & manifestata fuit diuina Christi sapientia, ut optimo iure de illo dici posset: *Omnia in sapientia fecisti Domine.* Et forsitan propterea S. Ioannes Euangelista historiam Filij Dei his verbis exorsus est: *sciens quia omnia dedit ei Pater in manus.* Et paulò post: *IESVS itaque sciens omnia, qua ventura erant scripta sunt*

1. Cor. 1.
Cruce est
thesaurus
sapientia.

Psalm. 103.

Ioan. 13.
13.

enim: vt nimirum daret intelligere, Christi
Passionem & ea quæ passurus erat, non esse
à casu & fortuna inuenta: sed summa cum
sapientia, vniuersa esse consumanda: quò-
niã in illius erant potestate: nouerat quoq;
à sanctissima Trinitate ita decretum esse.

PRIMO igitur considera Isaiam Pro-
phetam, cum præuideret ingentem sapien-
tiam, quam Christus in Passione sua de-
monstraturus erat, appellasse illum *Virum*
dolorum & scientem infirmitatem, vel vt alij
legunt, *scientem ferre infirmitatem*: quia in
multorum dolorum & cruciatuum per-
pessione, non minus necessaria est ingens
sapientia, & resistendo varijs rebus se offe-
rentibus, quàm fortitudo magna in tole-
rando. Quare cum Christus Saluator no-
ster, tot ignominias, dolores, tormenta, à
varijs iudicibus, & ministris ferocissimis
cum incredibili virtute & constantia, nul-
lo vel minimo impatientie signo edito, p-
pessus fuerit: necesse est affirmare, Christū
in hoc, nõ modò potentiam, sed etiam sa-
pientiã plus quam humanã, imo diuinam
ostendisse, quemadmodū Propheta Dauid
his verbis innuere videtur: *Impulsus euerfus*
sū, vt caderē, sed Dominus suscepit me: q̄ per-
inde est ac si dixisset: hostes mei omnibus
crudelitatum & tormentorum generibus,
efficere tentarunt, vt in aliquod malum
pro-

I.
Christi sciē-
tiam patiē-
di habuit.
Isai. 53.

*Tertull. ad-
uers. Marc.*

Psalms. 117.

proruerem; sed conatus hic, infeliciter
successit: quia diuina sapientia mea, malitiosa illorum astutia præualuit.

II.

Magnā Christi in eo sapientiam ostendit, quod per Passionē suā, hominem in Dei gratiam reduxerit.

SECUNDO expende tecum, admirabilem sapientiam, quam Christus in operibus Passionis suæ demonstrauit, dum effectum illam esse medium, per quod homo DEI gratiam reduceretur, ingenita peccatorum nostrorum debita dissolueretur, atque pro culpis nostris satisfaceretur. Crux esset nobis scala cælestis, protectio contra malignos spiritus, refugium in necessitatibus, robur & scutum in satanasultibus: ut eadem hominem liberaret a diabolo æternis carceribus manciparet, ac denique, ut ab instrumento adeo debili, abiecto, & vili, ut est Crux, summe admiranda ac sublimia opera resultarent: atque ex medio tam priuatiuo, ut est mors, vita, eaque gloriosissima proficeretur.

III.

Quatuor dāna diabolus per peccatū mundo intulit.

TERTIO manifestata fuit quoque admirabilis Christi sapientia, in modo mirabili quem adinuenit, ad restaurandum per Passionem suam damna ingenita, quæ diabolus per primorum parentum nostrorum transgressionem, mundo intulerat.

Quatuor enim præcipuè damna tartarus hostis vno ictu per peccatum mundo intulit.

infixerat: quorum *primum* fuit, quod DEO honorem & obedientiam illi debitam abstulit. Cui malo Christus Passione sua remedium attulit: nam in ea vsque ad mortem crucis Patri obtemperauit, maioremque illi honorem restituit, quam per Adami inobedientiam illi iniuste ablatum fuerat: etenim si Adam nullo se peccato obstrinxisset, in leui tantummodo mandato obedientiam DEO prestitisset: at Christus Adamo infinite dignior, non modo in re difficillima, qualis est mortem contumeliosissimam subire, ei morem gessit: verum etiam effecit, vt exemplo & gratia sua opitulante, multi alij vtriusque sexus ad mortem vsque DEO obtemperarent, quod in maiorem eiusdem DEI gloriam & honorem resultauit.

1o

Secundum damnum fuit, quod hominem propter peccatum beatitudine priuauit: cui Christus infinita cum sapientia per Passionem suam medelam adhibuit, quia per illam homini maiorem gloriam promeruit, quam per peccatum amiserat.

2o

Tertium fuit, quod Angelos accidentali quodam gaudio, quod ex hominis bono hauriunt spoliavit, dum effecit, vt homo propter peccatum gratia priuaretur, & in hanc miseriarum vallem relegaretur: huic autem Christi sapientia remedium attulit: quia

3o

H h lit: quia

lit: quia Passione sua plurimis donum penitentiae lucrificavit, per quam homines in gratiam DEI revertentes, & gloriose de diabolo & peccato triumphantes, Angelis in caelo gaudium pariunt, Domino assistente ac dicente: *Amen dico vobis, gaudium erit coram Angelis DEI, super vno peccatore poenitentiam agente.*

LUC. 15.

4.

Quartum fuit, quod daemones totius universitatis dominium sibi usurpasset, atque in multis mundi partibus pro DEO adoraretur, coleretur, atque obedientia illi praestaretur. Huic autem ingenti malo Christus similiter uti supradictum est, medellam adhibuit: non modo Idola in quibus adorabatur, euertendo, verum etiam faciendo, ut à pueris atque puellis virtute Passionis suae, turpiter ei illuderetur & tandem exterminaretur.

IV.

Christus è Cruce tantquam è cathedra homines instruxit.

QUARTO considera ingentem Christi crucifixi sapientiam, qui etiam ex cathedra S. Crucis, homines altissimae doctrinae praeceptis imbuit. Unde magnus ille genitum Doctor Paulus Apostolus protestabatur, à nullo alio magistro se quicquam didicisse, nec aliud quid scire, quam Christum crucifixum: *Non iudicavi me scire aliquid inter vos, nisi IESUM Christum, & haec crucifixum.* In Cruce bonus latro cognovit Christum esse Regem caelorum: *Memento*

1. Cor. 2.

LUC. 23.

mei dum veneris in regnum tuū. Ibidem Centurio didicit illum esse DEI filium: Verè filius DEI erat iste. Vulnera, quæ Christo hic inflicta fuerunt S. Thomas tangens, intellexit eum esse DEVM, ac Dominum suum, ideoque exclamavit: Dominus meus, & Deus meus. Alij quoque Sancti in hac schola crucis, de varijs excellentijs, & innumeris perfectionibus Christi edocti fuerunt.

Neque tantum homines, verumetiam Angelos de multis rebus mysticis, quas ignorabant Christus in Cruce instruxit. Hic namq; interrogationis illius apud Zachariam Prophetam propositæ: Quid sunt plaga ista in medio manuum tuarum? responsum intellexerunt: hîc apertè audierunt: His plagatus sum in domo eorum, qui diligant me. Hic causam perceperunt, cur indumenta illius rubicunda essent: nam cum percunctarentur, quare rubrum est vestimentum tuum? responsum ijs fuit: Quia torcular calcaui solus. Hic similiter audierunt, quomodo per Crucem coronam Regiam acquisierit, nec non responsum ad repetitas illas interrogationes: Quis est iste Rex gloria? Dominus fortis & potens, Dominus potens in pralio. Quis est iste Rex gloria? Dominus Virtutum ipse est Rex gloria. Et alia similia multa.

Neque mirandum est, Angelos à Verbo
 Hh 2 bo in

Matth. 27.

Christus è Cruce Angelos instruxit.

Zachar. 13.

Isai. 63.

Psal. 23.

Angeli didi-
cerunt non-
nulla ab Ec-
clesia mili-
tante.

Ephef. 3.

V.

Apoc. 5.
Christus per
passionē suā
meruit ag-
nosci pro sa-
piēte, & esse
magister
omnium.

Ibidem.

*Prefat. in
Psalms.*

Christus est
liber signa-
tus.

bo incarnato in Cruce pendente tot my-
steria didicisse: quandoquidem ab Eccle-
sia etiam militante, vti sanctus Paulus
firmat, alia non pauca mysteria ipsi co-
cultis, didicerunt: *Vt innotescat Principi-
bus & Potestatibus in caelestibus per Ecclesiam
multiformis sapientia DEI.*

QVINTO expende tecum, quam in-
sto iure de Christo dicatur in Apocalypsi
*Dignus es Domine accipere librum, & aperire
signacula eius, quoniam occisus es, & redemptus
nos in sanguine tuo. Quia mortem pro Deo
gloria tam promptē oppetendo, meruit
omni scientia repleti; legere & intelligere
omnes libros diuinorum consiliorum, pe-
netrare abyssos secretorum DEI; & omnis
creaturæ rationalis magister fieri. Nam
propterea nonnulli volunt, ipsum esse li-
brum illum, de quo dicitur in Apocalyp-
si: *Vidi in dextera sedentis supra thronum li-
brum scriptum intus & foris, signatum sigilla
septem.**

Quæ sigilla vti S. Hilarius docet, sunt
septem mysteria redemptionis nostræ,
quæ in figuris & ceremonijs antiquæ legis
occulta & abscondita latebant: videlicet
Incarnationis, Natiuitatis, Passionis, Resur-
rectionis, Ascensionis, Missionis Spiritus
sancti, & Aduentus ad Iudicium. Potest
etiam quod Christus sit liber, confirmari te-
stimonijs

Tam potest ex illis Prophetę verbis: *In libro tuo omnes scribentur*: huic enim libro, inscripti sunt omnes prædestinati: & sic à multis intelligitur locus ille Isaie, ubi Dominus de se, velut libro quodam loquens ait: *in manibus meis descripsi te.*

Psal. 138.
Haym. mag. sent. & alij. Isai. 49.

Hic liber in Cruce suspensus & apertus fuit, ut ab omnibus videretur & legeretur, sicut in Isaia scriptum est: *Erunt oculi tui videntes præceptorem tuum*: quia Christus erat simul liber ac magister, qui in seipso tanquam in libro, omnis probitatis documenta nobis præbuit: imò solo aspectu celestis doctrinæ præceptis sufficienter nos imbuit, atque idcirco dicit: *Erunt oculi tui videntes*: ipse enim characteribus adeo magnis ac lucidis, atque exemplis tam illustribus omnium virtutum inscriptus est, ut ab ijs etiam, qui longè distiti sunt, nullo negotio legi possit. Quare multi interpretantur de libro hoc verba illa, quæ dixit Dominus ad Prophetam Abacuc: *Scribe visum, & explana eum super tabulas, ut percurrat qui legerit eum.* Quo in loco, præcipit DEVS Prophetæ, ut librum characteribus maiusculis scribat, atque in tabulas imprimat, ut quis eum legerit, sine aliqua difficultate aut mora scripturam intelligere, & capere valeat. Qui liber supra tabulas explicatus, est Christus in cruce distentus, litteris maius-

Isai. 30.
Ex solo Christi aspectu instruimur.

Abac. 2.

Christus in Cruce pendens, est liber facilis ad legendum.

Hh 3 culis,

Malta disci-
mus in Cru-
ce.

culis, id est, maximis & clarissimis virtutibus
exemplis scriptus; ita ut quilibet quantum
simplex & ideota, modo velit, facillime
perlegere, & veram viuendi formam discere
valeat. Veni igitur fidelis anima ad hanc
Crucis scholam, & discere in libro Christi cruci-
fixi legere: & primo lege ea, quae foris scri-
pta sunt, non calamo & atramento, sed chara-
cteribus sanguineis, ducis clavis, & acerimam
torturam exaratis: ibique inuenies, quae magis
malum sit peccatum, quam a Deo nos separat: quod
pro illo abolendo, necessarium fuit unigeniti
illius filium, adeo ingens pretium numeratum,
tam difficile remedium adhibere. Hic lo-
ges, quam detestabile sit omne vitium, &
quantopere fugiendus & pertimescendus
infernus: quae pulchra & pretiosa sit virtus
quamque desiderabilis caelestis Paradisi
quandoquidem Christus, ut nos instrueret,
quam illa fugienda, haec verò querenda & ac-
ceptanda sint, innumeros dolores accre-
menta perpeti, Crucemque subire non detro-
stauit. Hic videbis, quam sit misera caro nos-
tra, cum omnibus mundanis delicijs, id est
sit abiecta, vilis, & detestabilis, cum Christus
illam in semetipso tantopere contempserit, de-
testatus fuerit, ac mortificauerit. Hic intel-
liges quanti momenti sit lex diuina, quam
illa omne bonum & salus nostra consistit
ea enim Dei voluntas nobis manifestata

quam exēplo vitæ suæ descripsit, sanguine
 subscripsit, supplicijs ac tormētis cōfirma-
 uit, ac demū morte sua sigillauit. Denique
 hic discas, quā promptus ac paratus esse
 debeas ad obseruantiam diuinorū manda-
 torum: quia vt nos instrueret atq; ostēde-
 ret, quanti virtutem hanc estimaret, vtque
 documentū hoc nobis relinqueret, omnia
 q̄ passus est, sustinere voluit. Beatum igitur
 illum qui in sacratissimo hoc S. Crucis, &
 Christi crucifixi libro rectē legere noue-
 rit, quia veram acquireret sapiētiam, & om-
 nē ex mente sua ignorantiam propulsabit.
 Vnde S. Léo Papa affirmat, Christi passio-
 nem omnem sustulisse errorem, & diffi-
 cultatem temperasse: *Sublata est, inquit il-*
le de Passionis Christi effectibus loquens,
ignorantia, temperata est difficultas, & igneam
illam, qua vitæ regio erat inclusa, romphaam
sacer Christi sanguis extinxit, vera luci anti-
qua noctis cecidit obscuritas.

Serm. de
 Pass.

Cæterū vt intus quoque hic liber legi
 posset, aperuit eum Dominus in Cruce in
 conspectu & præsentia totius mundi, per-
 mittēs sibi lancea pectus referari: vt intel-
 ligeremus, ex quo amoris fonte, omnia
 quæ pro salute nostra fecerat, scaturierint.
 Vnde S. Ioannes in Apocalypsi, de hac sa-
 cri pectoris apertione ait: *Apertum est tem-*
plum Dei in celo, & visa est arca testamēti eius:

Ex latere
 Christi a-
 perto ani-
 mabus pijs
 ingentia se-
 creta pate-
 fiunt.

Apoc. 11.

Hh 4 reue-

reuera enim tum detecta fuerunt omnia
 arcæ testamenti mysteria, & thesauri in-
 æstimabiles sapientiæ & scientiæ DEI, qui
 in sacro illo pectore inclusi latebant, ex-
 ceptante Apostolo: *In quo sunt omnes thesauri
 sapientiæ & scientiæ absconditi.* Præterea ma-
 nifestauit nobis Christus ibidem, incredi-
 bilem suum esse dolorem, quem haurit
 aspectu nostræ obstinationis & tepiditas
 quæ facit, vt amoris ipsius obliti, in alijs
 occupemur, licet ipse omni tempo-
 re cor habeat apertum & promptum ad nos
 diligendos, nec vnquam cesset vocare nos,
 in clamando identidem illa Cantici verba

Coloss. 2.
 Christus
 vocat pec-
 catores.

Eccl. 6.

*Reuertere reuertere Sunamitis, reuertere re-
 uertere vt intueamur te:* in quibus repetiti-
 onibus Hugo Cardinalis quatuor passiones
 & affectus animi, quibus ad creaturas nos
 conuertimus: nimirum gaudiū, tristitiam,
 timorem, & spem obseruat: & vult, vt ip-
 dem ad DEVM conuertamur ac redeamus.

Demonstrauit etiam, se præter omnia
 opera meritoria tua causa perfecta
 tibi cor & amorem suum, quo omnia
 fecit, dare, & infinitos alios fauores ex-
 hibere voluisse. Nam in hunc finem misit
 Spiritum sanctum, & sanctissimum
 Eucharistiæ Sacramentum, clarissimum
 amoris sui Symbolum instituit. Redde
 igitur anima infinitas Redemptori tuo
 gra-

CONSIDERATIO VI. 485

gratias, quod quamuis Iudæorum crudelitas extrinsecus latus eius aperuerit; diuina nihilominus prouidentia & sapientia ipsius, intrinsecus illud reserauerit, vt interna amoris sui secreta tibi detegeret ac manifestaret.

Veni in cauernam hanc quam tibi reliquit apertam, atque foramina hæc viuæ petreæ, quæ est Christus, ingrediens, constitue ibi nidum & lectum tuum: *In foraminibus petreæ, in cauerna macerie.* Can. 2. Hic autem per latus & pectus apertum Unigeniti Dei Filij, satage penetrare in pectus illud paternum, & videre qualis amor fuerit, qui illū ad Unigenitum nobis dandum impulit; dehinc ad amorem Filij considerandum reuertere, qui nō contentus sanguine, quæ pro te viuens effuderat, voluit etiam tibi post mortem quicquid erat residui sanguinis impertiri.

Totum studium tuum ad hoc conuer-te, vt literas & notas libri huius legere discas, non enim sine causa dicitur esse sigillatus septem sigillis, quia non omnes diuinam hanc scripturam legere, & characteres eius intelligere nouerūt: sed illi tantū, qui mundo sunt corde, ac veri mortificationis & perpeſſionis amatores. Caue tibi ne in die Iudicij à sauciato hoc pectore egrediantur sagittæ iræ & vindictæ DEI,

Hh 5 que

quæ te sempiternis supplicijs feriant, nisi tanto beneficio gratus esse, & secundum ea, quæ Christus è Cruce docet ac præcat, operari studueris.

*DE INGENTI BONITATE
& amore, quem Christus in Passione
sua patefecit, qui eiusdem Passio-
nis effectus fuit.*

CAPVT III.

SANCTVS Euāgelista Lucas colloquitur Christi Seruatoris nostri, quod in monte Thabor cum Moyse & Helia habuit, referens, pulchrè eiusdè Christi Passionem (vt est vnanimis SS. Patrum sententia) sub nomine excessus adumbravit. *Et dicebant expressum quem completurus erat in Hierusalem.* Reuera enim quamuis fuerit ibi excessus quidam pœnarum & dolorum, multò tamen maior fuit bonitatis & amoris excessus, iuxta certissimam illam Christi sententiam: *Maiorem dilectionem non habet, vt animam suam quis ponat pro am-*

Luc. 9.

Cruce Christi fuit excessus amoris & bonitatis.
Ioan. 15.

In hoc igitur capite, vt conueniens eredo seruetur, & copiosius animabus pignus trimentum suppeditetur, ponderabimus conditiones extra ordinarij huius amoris, quem DEVS homo effectus, in Passione sua manifestare dignatus est, vt omnes con-